

Nieuw Nederlands

Lesbrief Spreken en gesprekken

Onderdeel: Labelen

Voor: vmbo-t / havo / vwo

Duur: 4 minuten

Volg jij het nog?

Aan het eind van de middag houdt u een vurig betoog in de klas, maar uw leerlingen hebben moeite zich te concentreren... Of: u kunt met geen mogelijkheid uw leerlingen volgen in hun pleidooi voor het uitstellen van die toets..

Hoe mooi de argumenten ook zijn die worden aangehaald, soms is het moeilijk de wirwar aan te volgen en te onthouden. In dit soort situaties kan het enorm helpen om je argumenten een naam te geven. Dit noemen we 'labelen'.

Voorbeeldopdracht met Ashton Kutcher

Bekijk met uw leerlingen [dit filmpje](#) van de Amerikaanse acteur Ashton Kutcher die een prijs in ontvangst neemt. Vertel uw leerlingen van tevoren nog niet over het gebruik maken van labels in een verhaal. Bespreek na het filmpje de volgende vragen:

1. Welke punten haald Ashton Kutcher aan?
2. Waardoor komt het dat zijn verhaal zo goed te volgen is?

Leg uw leerlingen vervolgens uit dat Kutcher in zijn verhaal gebruik maakt van labels: hij geeft zijn argumenten een naam (één woord). Dat levert het volgende op:

- Wanneer je werkt met labels, houd je veel beter de rode draad van je eigen verhaal in de gaten. Soms schieten er zoveel argumenten door je hoofd, dat je niet meer goed weet wat je wel en nog niet hebt verteld. Zo kan het soms voorkomen dat je zelfs je belangrijkste argument vergeet te vertellen. Door te labelen breng je structuur in je verhaal en kan je je eigen argumenten veel beter onthouden en overbrengen.
- Door je argumenten te labelen kan je beter overtuigen. Juryleden van een debat bijvoorbeeld, schrijven meestal mee met een spreker. Wanneer jouw verhaal zo helder mogelijk gestructureerd is, kunnen zij veel beter een eindafweging maken.

Oefening voor in de klas

In de volgende oefening zien we hoe labelen in de praktijk werkt.

- Schrijf een prikkelende stelling op het bord en verdeel de klas in groepjes van vier. (Een mogelijke stelling zou kunnen zijn: 'Smartphones moeten verboden worden op school' of 'Harddrugs moeten worden gelegaliseerd'.)
- Laat uw leerlingen zo veel mogelijk voor- en tegenargumenten voor de stelling bedenken.
- Zodra uw leerlingen een lijst aan argumenten hebben opgeschreven, vraagt u hen de argumenten te clusteren. Welke argumenten passen goed bij elkaar onder eenzelfde label? Laat uw leerlingen de argumenten labelen in drie clusters.
- Wanneer uw leerlingen de argumenten hebben verdeeld in drie clusters, bedenken ze een pakkende naam voor elk cluster. Geef als tip om containerbegrippen zoals 'het politieke argument' te vermijden. Dit soort termen zijn te vaag waardoor het gevaar dreigt dat de toehoorder alsnog niet precies weet waar de argumenten over gaan.
- Bespreek in de klas de labels die elk groepje heeft bedacht. Laat de leerlingen inspiratie opdoen van andere leerlingen en bespreek met elkaar welke labels goed werken en waarom.

Tot slot: labelen in het dagelijks leven

Het doel van deze lesbrief is dat uw leerlingen ervan bewust worden dat 'labelen' ook in het dagelijks leven vele voordelen biedt. Het labelen van argumenten gebeurt namelijk niet alleen tijdens debatten. Labelen is bijvoorbeeld heel handig in een speech (zoals het kijkvoorbeeld van Ashton Kutcher) en komt daarnaast goed van pas bij een sollicitatiegesprek of misschien zelfs bij onenigheid met je ouders! Door te labelen wordt je verhaal duidelijker en zal de ander je beter volgen en sneller kunnen begrijpen.

 Kijk voor meer oefeningen voor spreken en gesprekken op www.schooldebatteren.nl